



**B – KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI
ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVA**

SISUKORD

Koolitaja andmed	3
Sissejuhatus	3
Õppekava eesmärk	3
Õppetöö korralduslikud alused	3
Õpingute lõpetamine	5
Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	5
Õppeainete läbimise ajaline plaan	7
Kohustuslik kirjandus	7
Iseseisva töö sisu	7
Juhendaja roll	7
B-kategooria esmaõppe ainete plaan ja mahud	9
Juhi esmaõppe algaste ainetaardid	11
Juhi esmaõppe pimedaja aja koolituse ainekaardid	32
Autokooli eksamid	34
Juhi lõppastme koolituse ainekaardid	35

Koolitaja andmed

Autokooli nimi:	Autokool Mintals Grupp
Asutuse nimi:	Mintals Grupp OÜ
Äriregistri kood:	11626783
Tegevusloa litsentsi nr:	7191HTM
Autokooli juhataja:	Imant Mintals

Sissejuhatus

Õppekavaga kehtestatakse B-kategooria mootorsõidukijuhi (edaspidi juht või õpilane) ettevalmistamine Autokoolis Mintals Grupp (edaspidi Koolitaja). Koolitaja õppekavaga määratakse B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamiseks vajalikud õppeained, nende mahud ja õpiväljundid, õppimise korralduslikud alused, meetodid väljundite saavutamiseks, hindamiskriteeriumid jne.

Antud õppekava on koostatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse nr. 60 "Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad" alusel (allikas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130042013007>).

Koolitaja õppekava on muudetud ja kinnitatud ning digitaalselt allkirjastatud 27.03.2014.a..

Õppekava eesmärk

Eesmärgiks on anda õpilastele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt B-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele (aluseks on majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr. 58 „Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded“, allikas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011037>).

Õppetöö korralduslikud alused

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

Koolituskursusele vastuvõtmiseks peab isik omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit. Eelneva tervisekontrolli peab juhtimisõiguse taotleja läbima mitte varem kui kuus kuud enne mootorsõidukijuhi koolituse algust (allikas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121062011008>).

B-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise esmaõppekoolitus jaguneb:

- algastme koolituseks (sh. pimedal ajal sõiduki juhtimise koolitus ja esmaõppe algastme libedasõidu riskivältimise koolitus);
- esmaabikoolituseks;
- lõppastme koolituseks.

ESMAÕPPE ALGASTME KOOLITUS:

Esmaõppe algastme koolituskursuse pikkus on vähemalt kuus nädalat ning jaguneb omakorda: **teoriaõppe ja sõiduõppe mooduliteks 1-3**. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus tagavad õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele. Algastme esmaõppe läbiviimisel peab iga järgmise mooduli õpetamiseks olema saavutatud eelneva mooduli õpiväljundid. Üleminek järgmisse moodulisse toimub siis, kui õpilane on edukalt sooritanud eelneva mooduli vahekontrolli.

Teorialoengud viiakse läbi auditoorse õppevormis. Loenguid peetakse projektoriga varustatud õppeklassis ning kasutatakse esitlust MS PowerPoint formaadis. Näitlikustamiseks kasutatakse pilte, videoklippe, tahvlit, interneti jne koos vastavasisuliste teemade aruteludega. Iga loengu lõpus antakse õpilastele lahendamiseks kodused ülesanded ning iga järgneva loengu algusel vastab õppejõud õpilastel tekkinud küsimustele.

Liiklusteooriaõppe auditoorse õppevormi ühe õppetunni kestus on 45 minutit ja õppesõidutunni kestus on 45 minutit. Õppesõidu tundide vahel peab olema puhkepaus vähemalt 15 minutit. Õppesõit viiakse läbi koolitaja kasutuses oleva õppesõidukiga.

Juhi esmaõppe algastme pimedal aja koolitus: B-kategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida pimedal aja koolitus.

Juhi esmaõppe algastme pimedal aja koolituse õppematerjal jaguneb ühele teooritunnile ja ühele sõidutunnile. Antud koolituse läbimise kohta teeb koolitaja asjakohase sissekande koolituskursuse tunnistusele.

Juhi esmaõppe algastme libedasõidu koolituse eesmärgiks on anda õpilasele kogemus juhtida sõidukit libedal teel ja ülevaade seal valitsevatest ohtudest ning luua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teeoludes läbi realistliku arusaama kujundamise isiklikest ja sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

Antud koolitust läbitakse esmaõppe algastme koolituse kolmanda mooduli raames. Libedasõidu riskivältimise koolituse õppematerjal jaguneb kahele teooriatunnile ja ühele sõidutunnile. Antud koolitus viiakse läbi Maanteeameti poolt heaks kiidetud õppeväljakutel.

ESMAABIKOOLITUS peaks olema läbitud esmaõppe algastme koolituse jooksul kas koolitaja koostööpartneri juures või teises asutuses.

JUHI LÕPPASTME KOOLITUS:

Juhi lõppastme koolituse eesmärk on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi süvendamine.

Lõppastme koolituse peab esmaõppe lõppastme raames läbima B-kategooria mootorsõiduki esmase juhiloa omanik. Antud koolitust peab esmase juhiloa omanik läbima enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu. Lõppastme koolituse läbimiseks peab olema läbitud esmaõppe algastme pimedaja koolitus. Lõppastme koolitus koosneb teooria- ja sõiduõppest, mille minimaalne maht on toodud tabelites “B-kategooria esmaõppe ainete plaan ja mahud”.

Lõppastme koolituse teooriaõppe peab toimuma auditoorses vormis, millest libedasõidu riskivältimise teooriaõppe tund peab toimuma praktikumi vormis.

- ❖ Kui juhi esmaõppe lõppastme koolituse-, pimedaja koolituse- ja juhi esmaõppe algastme libedasõidu riskivältimise koolituse läbiviijaks on muu autokool või käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav koolitaja, siis koolitust viiakse läbi vastavalt läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.

Õpingute lõpetamine

Teooria- ja sõidueksamid õpilane sooritab peale järgmiste etappide läbimist: täies mahus moodulid 1-3 (sh. algastme libedasõidu riskivältimise koolitust) ning algastme pimedaja koolitus.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilase õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded” (allikas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011037>). Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.

Teooria: moodulite 1 ja 2 lõpus korraldatakse vahekontrollid testide kujul. Iga vahekontroll koosneb 30-st valikvastustega küsimusest, millest õigesti peaks olema vastatud minimaalselt 27-le küsimusele.

Peale teoreetiliste osade läbimist (moodulid 1-3 ning pimedaaaja aja koolitus) kontrollitakse kogu omandatud teooriat. Antud kontroll toimub eksami kujul, mis koosneb 60-st valikvastustega küsimusest, millest õigesti peaks olema vastatud minimaalselt 54-le küsimusele.

Küsimustele vastamine toimub autokooli õppeklassis, abimaterjale kasutamata. Kasutatakse mitteeristavat hindamist, kus nii vahekontrolli, kui ka eksami tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud.

Sõiduõpe: iga läbitud teema lõpus hindab sõiduõpetaja kas õpilane on omandanud antud teema kohta õppekavas ettenähtud õpiväljundid või mitte. Hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist, mille tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud:

„+“ - sooritatud;

„-“ – mittesooritatud;

Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollitakse 1. mooduli lõpus ning sõidueksamil peale kogu kursuse läbimist. Sõidueksamile saamiseks peavad olema läbitud:

- õppekavas ettenähtud moodulid 1-3,
- esmaabikoolitus,
- juhi esmaõppe pimedaaaja koolitus

Sõidueksam loetakse soorituks, kui õpilane on omandanud õppekavas ette nähtud oskused ja käitumise, ning on suuteline sõidukit juhtima iseseisvalt, ohutult ja keskkonda säästvalt.

Sõiduuskuste kontrolli ja sõidueksami kestvus on 45 minutid, mille lõpus õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta. Kasutatakse mitteeristavat hindamist, kus vahekontrolli ja sõidueksami tulemusteks märgitakse sooritatud või mittesooritatud.

Liiklusteooria- ja sõidueksamite tulemused protokollitakse.

Õppeainete läbimise ajaline plaan

B-kategooria mootorsõiduki juhi esmaõppe algastme koolituskursus kestab keskmiselt 2 kuud, kuid mitte vähem kui 6 nädalat.

Kohustuslik kirjandus

Liiklusseadus, liikluskindlustusseadus, liiklustestid, ringristmike aabits.

Iseseisva töö sisu

Teooria: algastmes tuleb õppijal iseseisvalt täiendavalt töötada läbi liiklusseadus, liikluskindlustusseadus, lahendada ülesanded liiklustestides, lugeda temaatikaga seotud kirjandust. Peale igat loengut korrata üle tunnis läbivõetu ning lahendada õpetaja poolt antud kodused ülesanded (lugeda temaatilised paragraafid seadusandlusest ning lahendada vastavad liiklustestid) .

Sõit: parema sõiduoskuse omandamiseks on võimalik sõiduõppesse kaasata juhendaja, et õpilane saaks saada suurema sõidupraktika ja liikluskogemuse. Juhendajaga korratakse üle tunnis läbivõetud tegevused. Juhul, kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse sõiduõpetajaga seni kuni saavutatakse ainekaartides välja toodud juhtimiseks vajalikud oskused.

Juhendaja roll ja võimalused juhendaja kaasamiseks juhi ettevalmistamisel täiendava sõidupraktika saamiseks

Juhendaja roll õppetöös on kaasa aidata õpilase arengule ja kinnistada autokoolis omandatud teadmisi läbi täiendava praktilise sõidu kogemuse. Tagamaks parimat tulemust, teevad sõiduõpetaja ja juhendaja koostööd, et juhendaja saaks kaasa aidata just selles osas mida õpetaja peab enim vajalikuks.

Algastmes piisava sõidukogemuse omandamisel (õpingukaardil märke „lubatud teeliiklusesse“) on õpilasel võimalik seadusega kehtestatud korras teha lisasõite juhendajaga. Lisasõite juhendajaga ei arvestata kooli õppekavas ettenähtud sõidutundide läbimisena. Juhendajaga sõites peaks kaasas olema õpingukaart.

Kasutatud lühendid

PT – juhi esmaõppe pimedaja koolitus (teooriaõpe);

PS – juhi esmaõppe pimedaja koolitus (sõiduõpe);

LT 1 – lõppastme koolitus (teooriaõpe);

LT 2 – lõppastme koolitus (teooriaõpe);

LS 1 – lõppastme koolitus (sõiduõpe);

LS 2 – lõppastme koolitus (sõiduõpe);

TE – teooriaeksam;

SE – sõidueksam.

B-kategooria esmaõppe ainete plaan ja mahud

TEOORIAMOODULITE TEEMAD		
ESMAÕPPE ALGASTE		
Teema number	Teema nimi	Õppetunde:
Moodul 1		
T 1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	1
T 1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5
T 1.3	Liiklus kui süsteem	4
T 1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted	1
T 1.5	Teiste liiklejatega arvestamine	1,5
T 1.6	Sõiduki turvalisus	1
T 1.7	Inimene sõidukijuhina	1
T 1.8	Vahekontroll 1 mooduli raames	1
Moodul 1 kokku:		11
Moodul 2		
T 2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	3
T 2.2	Sõidujärjekord sõites	3
T 2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1,5
T 2.4	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine	1,5
T 2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1
T 2.6	Vahekontroll 2 mooduli raames	1
Moodul 2 kokku:		11
Moodul 3		
T 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1
T 3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1
T 3.3	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	2
T 3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1
T 3.5	Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2
Moodul 3 kokku:		7
Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolitus		
PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
TE		2
Kokku esmaõppe algastmeõppes:		32
Esmaõppe algaste liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteametis Esmase juhiloa saamine		
LÕPPASTME KOOLITUS		
LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.	3
LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum	1
Kokku lõppastme koolituses:		4

B-kategooria esmaõppe ainete plaan ja mahud

SÕIDUTUNDIDE TEEMAD		
ESMAÕPPE ALGASTE		
Teema number	Teema nimi	Õppetunde:
Moodul 1		
S 1.1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
S 1.2	Sõiduki käsitlemine	1
S 1.3	Sõit individuaalprogrammi järgi (moodul 1 raames)	
S 1.4	Moodul 1 järgne sõiduuskuste kontroll	1
Moodul 1 kokku:		3
Moodul 2		
S 2.1	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel	1
S 2.2	Reguleerimata ristmike ületamine	1
S 2.3	Lihtsamate reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine	1
S 2.4	Peatumine ja parkimine	2
S 2.5	Keerulisemate reguleeritud ristmike ületamine	1
S 2.6	Eriradade kasutamine	1
S 2.7	Sõit trammiteega teedel	1
S 2.8	Sõit intensiivse liiklusega teedel	1
S 2.9	Ringliiklusega ristmike ületamine	3
S 2.10	Maanteeõit	2
S 2.11	Sõit individuaalprogrammi järgi (moodulite 1-2 raames)	
Moodul 2 kokku:		14
Moodul 3		
S 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	2
S 3.2	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
S 3.3	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	2
S 3.4	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamise	1
S 3.5	Sõit individuaalprogrammi järgi (moodulite 1-3 raames)	
Moodul 3 kokku:		6
Juhi esmaõppe pimedat aja koolitus		
PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
SE	Sõidueksam	1
Kokku esmaõppe algastmeõppes:		25
Esmaõppe algaste liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteametis Esmase juhiloa saamine		
LÕPPASTME KOOLITUS		
LS 1	Keskkonda säästava, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduvõime süvendamine	1
LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamise	1
Kokku lõppastme koolituses:		2

JUHI ESMAÕPPE ALGASTE AINEKAARDID

Teooriaõpe

T 1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algatme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.1 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitajaõppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja tutvustab õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodud ning selgitab konspekterimise vajalikkust.
Iseseisva töö sisu	Kohustuslikku kirjandusega tutvumine.

T 1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.2 maht	0,5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisv töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitakse õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodud ning rõhutatakse konspekti pidamise vajadust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpilast suunatakse võtma

	vastutust oma õpingute eest ning leidma lahendusi, kuidas ainega seotud õpiväljundeid paremini saavutada. Antakse tugevat motivatsiooni iseseisvaks tööks. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega.
Iseseisva töö sisu	Koostada individuaalne õppeplan.

T 1.3 Liiklus kui süsteem	
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.3 maht	4 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms. Selgitatakse fooride, reguleerija märguannete, liiklusmärkide ja teemärgiste tähendusi.
Aine tildeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele; • teab fooride, reguleerija märguannete, liiklusmärkide ja teemärgiste tähendusi.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja selgitab aine lühikirjelduses toodut. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja selgitab keerulisi asju lihtsas keeles. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Loengu lõpus antakse lahendamiseks kodused ülesanded ning järgneva loengu algusel õppejõud vastab õppilastel tekkinud küsimustele. Loengutes kasutavad õppejõud erinevaid õppemeetodeid: visualiseerimine, arutelude tekitamine, oma kogemuse jagamine, probleemülesannete lahendamine. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.

T 1.4 Ohutu liiklemise põhimõtted	
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.4 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ”Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid üksikshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete

	kasutamise seotud reeglid. Aine raames käsitletakse ka tulede kasutamise reegleid.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamise seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted; • teab tulede kasutamise reegleid.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekti pidamise vajadust.

T 1.5	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.5 maht	1,5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arvestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja selgitab õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste ja

	<p>õppejõu kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p> <p>Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.</p>
--	---

T 1.6	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.6 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ”Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”. Turvahalli külastus võib toimuda esmaõppe algaste jooksul.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Kõige parem on turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada külastades turvahalli.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Õpetaja selgitab õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust.</p> <p>Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste ja õppejõu kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p> <p>Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.</p>
T 1.7	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.

Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.7 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja selgitab õpilastele teorialoengus aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste ja õppejõu kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konsepteerimise vajadust.

T 1.8	1. mooduli vahekontroll
Moodul 1 maht	11 tundi
T 1.8 maht	1 tund
Lühikirjeldus	Vahekontroll koosneb 30-st valikvastustega küsimustest, millest õigesti peaks olema vastatud 27-le. Üleminek järgmisse moodulisse toimub siis, kui õpilane on edukalt sooritanud antud vahekontrolli. Vahekontrolli lõpus toimub tekkinud vigade analüüs.
T 2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.

Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.1 maht	3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	<p>Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida.</p> <p>Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.</p> <p>Aine raames kajastatakse juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning manööverdamist.</p>
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • teab juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning manööverdamise reegleid.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Õpetaja tutvustab õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste ja õppejõu kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p> <p>Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konsepteerimise vajadust.</p>

T 2.2	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.2 maht	3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	<p>Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnivate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning</p>

	raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnivate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, eraldi rõhku pannakse ringliiklusega ristmike ületamisele. Jooniste ja piltmaterjali abil aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.

T 2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.3 maht	1,5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki

	<p>juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;</p> <ul style="list-style-type: none"> • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Õpetaja tutvustab õpilastele teoorialoengus aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste ja õppejõu kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p> <p>Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.</p>

T 2.4	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.4 maht	1,5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima; • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Teoorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid, analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p> <p>Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega.</p>
T 2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.5 maht	1 tund

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi; • omab ettekujutust liikluskindlustuse vajadusest.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teoorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid liiklusolukordade kohta ning analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.

T 2.6	2. mooduli vahekontroll
Moodul 2 maht	11 tundi
T 2.6 maht	1 tund
Lühikirjeldus	Vahekontroll koosneb 30-st valikvastustega küsimustest, millest õigesti peaks olema vastatud 27-le. Üleminek järgmisse moodulisse toimub siis, kui õpilane on edukalt sooritanud antud vahekontrolli. Vahekontrolli lõpus toimub tekkinud vigade analüüs.

T 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	7 tundi
T 3.1 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks

	saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; • teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; • teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; • on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid liiklusolukordade kohta ning analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.

T 3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	7 tundi
T 3.2 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luu eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; • teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid ning analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse

	õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.
--	--

T 3.3	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	7 tundi
T 3.3 maht	2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Sõiduki kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, auto valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma. Aine raames käsitletakse ka auto ehitust ja tehnilist seisundit.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luaa eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Luaa eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama. Luaa eeldused auto ehitusest ja tehnilisest seisundist teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida auto kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab kuidas jälgida kütuse kulu; • on rohkem motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis; • omab ettekujutust auto ehitusest ja tehnilisest seisundist.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid ning analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konspekterimise vajadust.

T 3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	7 tundi
T 3.4 maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.

Aine lühikirjeldus	<p>Rasked tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada.</p> <p>Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.</p>
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmisega seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Teoorialoengus seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Loengu käigus tekitatakse arutelusid ja tekkinud küsimustele leitakse koos lahendust. Oluline on õpilase aktiivne roll õppetöös. Õpetaja hoiab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete vastusteni suunavate küsimuste abil. Tuuakse näiteid ning analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õpet täiendatakse koduste ülesannete andmisega. Rõhutatakse konsepteerimise vajadust.</p>

T 3.5	Peatamisteedonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	7 tundi
T 3.5 maht	2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	<p>Et juht oleks võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Näidatakse, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedonna pikkust.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Näitlikustada juhi võimalusi sõiduk peatada erinevatelt sõidukiirustelt. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.</p>

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodu. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.

Sõiduõpe

S 1.1	Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi
S 1.1 maht	1 sõidutund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; • on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma • turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Õppimise korralduslikud alused	Antud teema juures käsitletakse: <ul style="list-style-type: none"> • auto väline sõidueelne kontroll • juhi töökoht ning turvavarustus • auto mugavusseadmed
Tegevused ja meetodid	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodud. Osa sõidutunnist toimub väljaspool

õpiväljundite saavutamiseks	autot. Õpilast motiveeritakse kasutama turvavarustust ning tegema seda õigesti. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja ja õpilane suhtleksid omavahel, mitte et õpetaja räägib koguaeg üksi.
-----------------------------	---

S 1.2	Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi
S 1.2 maht	1 sõidutund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdämist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetämist, pidurdämist jms. Harjutämist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustämiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemis oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkämiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkipidurdämiseiga peatada ning sõidurada vahetada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Antud aine raames omandatakse järgmised sõiduuskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liikumise alustämine • pidurdämine ja seismajäämine • sirgjooneline tagurdämine ja tagurdämine pöördeiga • käiguvahetus • ohutu pööramine ja ümberreastümine • liikumise alustämine kalde pealt
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja ja õpilane suhtleksid omavahel, mitte et õpetaja räägib koguaeg üksi. Kõigepealt seletatakse ja näidatakse õpilasele ette, mida ta peab tegema, aga sõidutunni lõpuks peab ta saama nende toimingutega iseseisvalt hakkama. Õppemetoodika põhineb sellel, et õpilane saaks aru, mitte ei tuubiks pähe teatud toimingud. Sõidutunni lõpus arutletakse, mis tuli õpilasel hästi välja ja mida peaks veel harjutama, tehakse järeldused.

S 1.3	Sõit individuaalprogrammi järgi moodul 1 raames
Moodul 1 maht	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi
S 1.3 maht	Oleneb õpilase saavutatud oskuste ja teadmiste tasemelt
Lühikirjeldus	Analüüsitakse õpilase sõiduuskuste nõrkused ning korratakse vastavad

	teemad uuesti üle seni kuni saavutatakse ainekaartides välja toodud juhtimiseks vajalikud oskused.
--	--

S 1.4	Sõiduoskuste kontroll - moodul 1
Moodul 1 maht	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi
S 1.4 maht	1 sõidutund
Eeltingimus	Sõidukontrollile saamiseks peab olema läbitud teooriamoodul 1 ning edukalt sooritatud vahekontroll.
Lühikirjeldus	Sõiduõpetaja kontrollib õpiväljundite saavutamist sõiduõppes õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Antud kontroll loetakse soorituks, kui õpilane on omandanud moodul 1 raames õppekavaga ette nähtud õpiväljundid.

S 2.1 – S 2.4	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi.
S 2.1-S 2.4 maht	Vähemalt 5 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemiseiga seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

Õppimise korralduslikud alused	<p>Antud aine raames omandatakse järgmised sõiduoskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sõit vähese liiklusega teedel (k.a. ühesuunalistel teedel), reguleerimata ristmike ületamine (k.a. samaliigiliste teede ristmikud) • reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine • peatumine ja parkimine
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunnid on ülesehitatud nii, et õpetaja ei ütle õpilasele ette, mida ta tegema peab, et õpilane õpiks algusest peale orienteeruma liikluses iseseisvalt. Kui ta peaks eksima, seletab õpetaja talle tehtud viga sõltuvalt olukorrast kas kohe või sõidutunni lõpus. Suuremat rõhku pannakse ohutuse tagamisele ja olukorakiiruse valikule. Parkimist harjutatakse õppesõiduplatsil ja siis vähese liiklusega teedel/parklates. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.</p>

S 2.5 – S 2.10	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi.
S 2.5 - S 2.10 maht	Vähemalt 9 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	<p>Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis.</p> <p>Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrivrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis; • omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; • teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhul kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmise seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega

	<p>erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kohanema liikluses toimuvate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohtrliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Antud aine raames omandatakse järgmised sõiduoskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keerulisemate reguleeritud ristmike ületamine • eri radade kasutamine • sõit trammiteega teel • sõit intensiivse liiklusega teedel • ringliiklusega ristmike ületamine • maantee sõit
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunnid on ülesehitatud nii, et õpetaja ei ütle õpilasele ette, mida ta tegema peab, et õpilane õpiks algusest peale orienteeruma liikluses iseseisvalt. Kui ta peaks eksima, seletab õpetaja talle tehtud viga sõltuvalt olukorrast kas kohe või sõidutunni lõpus. Maantee sõidul valitakse selline marsruut, kus oleksid nii laiemad eraldusribaga teed kui ka kitsamad teed ohtliku teepeenraga. Suuremat rõhku pannakse ohutuse tagamisele ja olukorrakiiruse valikule. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.</p>

S 2.11	Sõit individuaalprogrammi järgi moodul 2 raames
Moodul 2 maht	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi.
S 2.11 maht	Oleneb õpilase saavutatud oskuste ja teadmiste tasemelt.
Lühikirjeldus	Analüüsitakse õpilase sõiduoskuste nõrkused ning korratakse vastavad teemad uuesti üle seni kuni saavutatakse ainekaartides välja toodud juhtimiseks vajalikud oskused.

S 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
S 3.1 maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 ained.
Aine lühikirjeldus	<p>Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms.</p> <p>Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus möödasõidu, möödumise ja ümberpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi 2-3</p>

	<p>õppesõidukiga. Jäädes sõitma 10-20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Kui koolil on ainult üks õppesõiduk, siis teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu, õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimist abistav sõiduk, kuid oma sõidutunni juhib iga õpilane õppesõidukiga. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Sõiduõpe on võimalik läbida selleks kohandatud simulaatoril.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luaa eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Antud aine raames omandatakse järgmised sõiduoskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • möödasõit pärisuunas vööndi kaudu • möödasõit möödasõidetava rollis • möödasõit möödasõitva rollis • teiste õpilaste tegevuste hindamine ja analüüs
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpetamismetoodika on kirjutatud lahti aine lühikirjelduses. Eraldi rõhku pannakse õige sõidutehnika kasutamisele (õige käigu valik, intensiivne kiirendus jm). Tunni lõpus tehakse individuaalne lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.</p>

S 3.2	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
S 3.2 maht	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja

	valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitatav kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab juhtima ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Õppimise korralduslikud alused	Antud aine raames omandatakse järgmised sõiduoskused: <ul style="list-style-type: none"> • sõidu planeerimine ja õpilase poolt pakutud marsruudi arutlemine; • marsruudi sisestamine GPS'i või teekonna planeerimine kasutades kaarti; • marsruudi läbimine ja teekonna analüüs.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunni jooksul õpitakse kasutama alkomeetrit ja GPS-seadet. Võimaluse korral koostatakse rühm 2-3 õpilasest, kellest igaüks peab planeerima oma marsruudi. Sellisel juhul ei tohiks iga sõidutund lõppeda tavalises kohas ning marsruut peaks hõlmama ka asulaväliseid teid. Tunni lõpus tehakse individuaalne lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Iseseisva töö sisu	Planeerida teekond, kasutades GPS'i või kaarti.

S 3.3	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi
S 3.3 maht	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgvahet, planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste

	kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; • omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • keskmise kütusekulu näitajate välja selgitamine • säästliku sõidustiili õppimine • saadud tulemuste analüüs ning järelduste tegemine
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunni alguses nullitakse pardaarvutil keskmise kütusekulu näitaja ning leitakse omaniku manuaalist keskmise kütusekulu näitaja antud auto jaoks. Sõidutunni lõpus võrreldakse saadud tulemust mainitud näitajatega. Eraldi rõhku pannakse tähelepanu jaotusele ja õige sõidutehnika kasutamisele (mootoriga/käiguga pidurdamine, käiguvalik jm). Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.

S 3.4	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamise
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi
S 3.4 maht	Vähemalt 1 sõidutund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõpe viiakse läbi vahetult pärast teemat „Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid“ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõidukit peatama. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist (erinevatel sõidukiirustel) erinevates teoludes ning kurvis sõitmist. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või muuks liikluseks suletud alal, mis vastab libedasõidu õppeväljakule kehtestatud nõuetele.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuunaga. Luua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teoludes.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab sooritada äkkpidurdust;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuuna.
Õppimise korralduslikud alused	Antud aine raames käsitletakse: <ul style="list-style-type: none"> • sõidukiirus ja pidurdusteekond • äkkpidurdus erinevatel teekatetel saadud tulemuste analüüs ning järelduste tegemine ohutu piki- ja külgsuuna valikuks
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et igat harjutust näitab õpetaja ette ja siis alles istuvad rooli õpilased. Sõidutunni ajal näidatakse õpilastele ette, kuidas kehtivad teooriatunnis käsitletud põhimõtted realses elus. Rõhku pannakse erinevate teekatete pikisidestusteguritele, juhi reageerimisajale, olukorralduse valikule ning õigele äkkpidurduse tehnikale. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.

- ❖ Kui algastme juhi esmaõppe lõppastme koolituse sõidutunni läbiviijaks on muu autokool või käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav koolitaja, siis antud koolituse praktilist osa „algastme libedaraja riskivältimise harjutused“ viiakse läbi vastavalt läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.

S 3.5	Sõit individuaalprogrammi järgi moodul 3 raames
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
S 3.5 maht	Oleneb õpilase saavutatud oskuste ja teadmiste tasemelt.
Lühikirjeldus	Analüüsitakse õpilase sõiduuskuste nõrkused ning korratakse vastavad teemad uuesti üle seni kuni saavutatakse ainekaardides välja toodud juhtimiseks vajalikud oskused.

JUHI ESMAÕPPE PIMEDA AJA KOOLITUSE AINEKAARDID

Teooriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik tund (praktikum).
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamise seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes,

	eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks. Teoriaõpe ja praktikum viiakse läbi muuks liikluseks suletud valgustamata alal või õppesõiduväljakul. Õpet on võimalik läbida nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimedal ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; • mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega; • saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Õppimise korralduslikud alused	Antud aine raames käsitletakse: <ul style="list-style-type: none"> • tulede kasutamine ning sõidukiiruse valimine lähtudes nähtavusest • pimedal ajal autost väljumine ning sellega seotud ohud, • käitumine vähekaitstud liiklejate suhtes ning kaasaegsed aktiivse ohutuse süsteemid
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras (nt valima sõidukiirust), küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekti kirjutamise vajadust.
Hindamismeetodid	Suuline kontroll. Kontrollitakse õpilase teadmisi järgmistel teemadel: <ul style="list-style-type: none"> • tulede kasutamine ja ohutu sõidukiiruse valik • peatumine, parkimine, hädapeatumine pimedal ajal • autost väljumine pimedal ajal • vähekaitstud liiklejate ohutuse tagamine Kontrolli tulemuseks märgitakse: sooritatud/mittesooritatud

Sõiduõpe

PS	Pimedal ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe pimedal ajal sõiduki juhtimise koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund
PS maht	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) "Pimedal ajal sõiduki juhtimine" õpitut tavaliiiklusega teel – tulede õiget kasutamist möödasõidul ja vastastikusel kohtumisel ning peatumisel, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.

Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimedal ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimedal ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna ning kasutada õigesti tuleid.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; • mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; • teab pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; • oskab oma käitumisega vähendada pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; • teab isiklike, pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud, tugevaid ja nõrku külgi; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Õppimise korralduslikud alused	Antud aine raames harjutatakse: <ul style="list-style-type: none"> • tulede kasutamine ning sõidukiiruse valimine lähtudes nähtavusest • pimedal ajal autost väljumine ning sellega seotud ohud, • helkuri ja ohutusvesti kasutamine
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund algab helkuri ja ohutusvesti õige kasutamise näitamisest ja tulede vahetamisest liikumatus autos. Käsitletakse ka tuleid, mis peavad põlema pimedal ajal peatatud, pargitud ja hädapeatanud autol. Edasi on sõidutund ülesehitatud nii, et õpetaja ei ütle õpilasele ette, mida ta tegema peab, kontrollib teooriatunnis omandatud teadmisi ja annab omalt poolt soovitusi. Suuremat rõhku pannakse õigeaegsele tulede vahetusele ja ohutu sõidukiiruse valikule. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamisemeetodid	Kontrollitakse õpilase valmidust ja oskust ohutult tegutseda pimedal ajal sõites. Hinnatakse õpilase oskusi: <ul style="list-style-type: none"> • tulede kasutamises • ohutu sõidukiiruse valikus • pimedal ajaga seotud ohtude hindamises Kontrolli tulemuseks märgitakse: sooritatud/mittesooritatud

AUTOKOOLI EKSA MID

TE	Teooriaeksam – moodulid 1-3
Teema TE maht	2 tundi
Eeltingimus	Enne teooriaeksamit peaksid olema läbitud järgmised teooriaosad: <ul style="list-style-type: none"> - teooriamoodulid 1-3 ning edukalt sooritatud vahekontrollid; - esmaabikoolitus täies mahus; - pimedaja koolituse teooria;
Lühikirjeldus	Teooriaeksam koosneb 60-st valikvastustega küsimustest, millest õigesti peaks olema vastatud 54-le. Teooriaeksami lõpus toimub tekkinud vigade analüüs.

SE	Sõidueksam – moodulid 1-3
Teema SE maht	1 sõidutund
Eeltingimus	Sõidueksamile saamiseks peavad olema läbitud: - teoriamoodulid 1-3 ning edukalt sooritatud teooriaeksam; - sõiduõppe moodulid 1-3; - pimedaja koolitus
Lühikirjeldus	Sõiduõpetaja kontrollib õpiväljundite saavutamist sõiduõppes õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Antud kontroll loetakse sooritatuks, kui õpilane on omandanud moodulite 1-3 raames õppekavaga ette nähtud õpiväljundid.

LÕPPASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

Teoriaõpe

LT 1	Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	4 kohustuslikku tundi.
LT 1 maht	3 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedaja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Aine lühikirjeldus	<p>Liiklusõnnetuste peamised põhjused on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanuga seonduv – juht sai liiga vähe/liiga palju/liiga keerukat informatsiooni liiklussituatsiooni kohta; • juhi psühho-füsioloogiline seisund ei vastanud nõuetele; • juhi emotsionaalne seisund ei olnud hea, mistõttu ta käitus soovitud erinevalt; • juht ei mõistnud olemasoleva informatsiooni tähtsust; • tal oli vale ettekujutus oma vilumustest/oskustest sõidukit juhtida; • juhil puudusid teadmised kuidas konkreetses olukorras käituda, puudus automatiseerunud käitumismuster niisuguses olukorras toimetulekuks või olid välja kujunenud ohtlikud käitumismustrid; • ta ei ole teadlik oma käitumise tagajärgedest, ta ei mõista seost oma käitumise ja liikluses toimuva vahel; • sõidu motiivid suurendavad riskantset käitumist; • hoiakud ohutu ja säästliku liiklemise suhtes suurendavad riskantset käitumist. <p>Aine raames arutletakse kuidas ülalnimetatud põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida.</p>
Aine üldeesmärgid	Luaa õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohte suurendavaid tegureid liikluses;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; • teab millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; • tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt. • teab, et säästlik ja keskkonnasõbralik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis; • teab auto juhendiga tutvumise vajalikkust; • teab ökonoomsuse huvides auto õigeaegse hoolduse vajalikkust; • tunneb säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi eeldusi: <ul style="list-style-type: none"> – valida sobiv käik, – sõita sujuvalt, – peatuda sujuvalt, – vaadata liikumisel vajaliku informatsiooni saamiseks ja õige tegevuse kavandamiseks kaugemale, – sobitada sõidukiirust, juhindudes liiklejate vahelisest ühistööst. <p>Koolituse käigus peab õpilane mõistma, et parim võimalus ohuolukorra vältimiseks on õige kiiruse valik vastavalt tee- ja ilmaoludele, sõiduki iseärasustele ja juhi oskustele ning seisundile.</p> <p>Sõidukile mõjuvad jõud ja juhtimisvõtted libedal Pärast teoreetilise osa läbimist peab õpilane omama ülevaadet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sõidukit mõjutavatest jõududest; 2) kiiruse mõjust reageerimis-, pidurdus-, ja peatumisteedekondadele; 3) kuidas vältida sõiduki juhitavuse kaotamist libedates teelades; 4) kuidas käituda enamlevinud ohuolukordades; 5) õigetest sõiduvõtetest libisemisse sattunud sõiduki juhitavuse taastamiseks.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng.</p> <p>Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi.</p>
Hindamismeetodid	<p>Suuline kontroll.</p> <p>Kontrolli tulemuseks märgitakse: sooritatud/mittesooritatud</p>

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
LT 2 maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus ja algastme pimedate aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.

Aine lühikirjeldus	<p>Et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikum käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või selleks kohandatud simulaatoril ja võimalusel selleks kohandatud turvahallis, mis on sisustatud erinevate liiklusolukordi simuleerivate vahenditega. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast.</p> <p>Praktikumi käigus analüüsitakse peatamistekonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms ning mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul. Lisaks analüüsitakse kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida ohutuse tagamiseks.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luu eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks. Näidata, et</p> <ul style="list-style-type: none"> • blokeeritud rattaga auto ei ole juhitav; • peatamistekonna pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatte iseärasustest; • sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; • kui ruumi on vähe, tuleb vähendada kiirust; • juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • mõistab, et libedal teel on pidurdustekond palju pikem kui kuival asfaldil; • mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdustekonna pikkus erinev; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega. <p>Pärast teema läbimist peab õpilane omama ülevaadet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õigest juhtimisasendist ja rooli käsitlemisest; eesmärk on anda õpilasele teadmised õige juhtimisasendi ja roolikäsitlemise vajalikkusest ning kiiruse ja haardumise mõjust sõidukijuhitavusele. 2) kiiruse mõjust reageerimis-, pidurdus-, ja peatumistekondadele, jääkkiirus (kokkupõrke kiirus); Näited teoorias räägitu tõestamiseks ja näitlikustamiseks. Harjutuse eesmärk on anda õpilasele võimalus hinnata sõiduki reageerimis-, pidurdus- ja peatumistekondi erinevatel kiirustel ning jääkkiirusest tingitud tagajärgi. 3) pikivahe ja selle hoidmise vajalikkus. Näide ebapiisavast pikivahest ja võimalikest tagajärgedest; Harjutuse eesmärk on anda õpilasele teada pikivahe hoidmise vajalikkusest.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul, turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Praktikum viiakse läbi rühmaõppena, mille maksimumsuurus on 12 õpilast.

	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb praktikum. Praktikum käigus näitlikustatakse õpilastele, millised on juhi võimalused äkkooskorras tegutseda sõltuvalt sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms.
Hindamismeetodid	Õpitava omandamist toetab seminaritöö kus rühmades arutatakse läbi loengus kuuldu ja nähtu. Rühmatöö tulemuste ettekandmisel, kaasõpilaste poolt saadud tagasiside põhjal saab õppejõud otsustada rühma õpiväljundite saavutamise üle. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.

Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslikke sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõppe õppeaine „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeludes“ teema „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine“ või teema „Käitumine libedates teeludes“.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõeldakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase autoga ja oma vastutusel. Kui õpilase autol ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli autoga.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • autoga sõitmisel keskmist kütusekulu mõjutavad tegevused; • autoga sõitmisel sõitmiseks kuluva aja ja keskmise kiiruse omavaheline seos. <p>- võimaluste otsimine keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid</p>

	arvestavat sõiduviisi süvendamiseks - keskkonda säästva sõiduviisi harjutamine - sõidu hindamine ja tagasiside
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja annab õpilasele tagasisidet mitte ainult tunni lõpus, vaid ka selle käigus. Säästliku sõidustiili põhimõtteid kontrollitakse „katse-eksituse meetodiga“, jälgides hetkelist kütuse kulu. Suurt rõhku pannakse ohutuse tagamisele. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/ mittesooritatud

LS 2	Libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud pimedaja sõiduki juhtimine koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist. Sõidutunnis analüüsitakse peatamisteedkonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatte iseärasustest jms. Ühtlasi asjaolusid, mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ning kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida.</p> <p>Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist, kurvis sõitmist ja seal pidurdamist ning takistusest ümberpõikamist pidurdamisega ja pidurdamiseta.</p>
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks ning mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud. Lisaks luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; • oskab äkkpidurdamist; • teab ja oskab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; • oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektoorige erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel; • mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise	Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme

korralduslikud alused	koolituse teooriaõppe „ Libedasõidu riskivältimise praktikum “ läbimist. Aine jaguneb alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • äkkpidurdamine; • takistusest ümber põikamine.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et igat harjutust näitab õpetaja ette ja siis alles istuvad rooli õpilased. Sõidutunni ajal näidatakse õpilastele ette, kuidas kehtivad teooriatunnis käsitletud põhimõtted reaalses elus. Rõhku pannakse erinevate teekatete pikisidestusteguritele, juhi reageerimisajale, olukorrakiiruse valikule ning õigele äkkpidurduse tehnikale. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute lõpetamiseks.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/ mittesooritatud.

- ❖ Kui lõppastme koolituse läbiviijaks on muu autokool või käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav koolitaja, siis lõppastme koolitust viiakse läbi vastavalt läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.